

רע"פ 3262/14 - פלוני נגד מדינת ישראל

בית המשפט העליון

רע"פ 3262/14

לפני: כבוד השופט א' שהם

המבקש: פלוני

נ ג ד

המשיבה: מדינת ישראל

בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי מרכז-לוד מיום 23.3.2014, בעפ"ג 15204-12-13, שניתן על-ידי כב' השופטים א' יעקב - סג"נ; ל' ברודי; ק' רג'ניאנו

בשם המבקש: עו"ד אורי קיין

החלטה

1. לפניי בקשה למתן רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי מרכז-לוד (כב' השופטים א' יעקב - סג"נ; ל' ברודי; ק' רג'ניאנו), בעפ"ג 15204-12-13, מיום 23.3.2014, בגדרו נדחה ערעורו של המבקש על גזר דינו של בית משפט השלום ברחובות (כב' השופטת ש' קיסר), בת"פ 3664-09-12, מיום 23.10.2013.

2. כתב האישום המתוקן, שהוגש נגד המבקש, מפרט מספר אישומים בביצוע עבירות מין בקטינים. זאת, במסגרת שיחות מקוונות עמם (באמצעות תוכנות סקייפ, מסנג'ר, ו-איי.סי.קיו), ובמפגשים עם קטין בן שלוש-עשרה

עמוד 1

וחצי, אשר הציג את עצמו כבן ארבע-עשרה. כמו כן, הואשם המבקש בניסיון להטרדה מינית, במהלך שיחותיו עם שוטרים שהתחזו לקטינים. בית משפט השלום ברחובות הרשיע את המבקש, על יסוד הודאתו בכתב האישום, בעבירות הבאות: שש עבירות של הטרדה מינית של קטין שטרם מלאו לו חמש-עשרה שנים, לפי סעיף 3(א)(3) בצירוף סעיף 3(א)(6)(א) (א סיפא) לחוק למניעת הטרדה מינית, התשנ"ח-1998, וכן שתי עבירות של ניסיון להטרדה כזו, לפי סעיפים אלו בצירוף סעיף 25 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין); שלוש עבירות של מעשה סדום בקטין שמלאו לו ארבע-עשרה שנים וטרם מלאו לו שש-עשרה שנים, לפי סעיף 347(א)(1) לחוק העונשין; וכן שלוש עבירות של מעשה סדום בקטין כאמור, בנסיבות גרם מעשה, לפי סעיף 347(א)(1) בצירוף סעיף 350 לחוק העונשין.

3. בגזר הדין סקר בית משפט השלום את נסיבות חייו הקשות והחריגות של המבקש, כפי שתוארו בתסקיר שירות המבחן שהוגש בעניינו. כמו כן צויין, כי המבקש השתלב בהליך טיפולי במסגרת שירות המבחן ובמסגרת פרטית. על פי הערכת שירות המבחן, נשקף סיכון עתידי להישנות עבירות מין מצד המבקש, אך התקדמות ההליך הטיפולי עשויה להפחית את החשש לכך. בחוות דעת מטעם המרכז להערכת מסוכנות נאמר, כי מסוכנותו המינית של המבקש היא ברמה "בינונית-נמוכה", וכן כי המבקש הביע חרטה על מעשיו ואמפתיה לקורבנות העבירות, ואין לו עבר פלילי. במסגרת הטיעונים לעונש, שמע בית המשפט את עדויותיהם של קרימינולוגים ופסיכולוגים, המטפלים במבקש, אשר הביעו את עמדתם החיובית לגבי התקדמות הליכי הטיפול, והמליצו על ענישה שלא תגרום להפסקתם, על-מנת שלא לפגוע בשיקומו של המבקש.

בית המשפט עמד על הערך המוגן אשר נפגע כתוצאה מביצוע העבירות - הגנה על גופם, נפשם ושלומו של קטינים. בפסק הדין הודגש, כי הסכמתם של קטינים לביצוע עבירות מין אינו מפחית את חומרת המעשים, וזאת בין היתר בשל הנזק הנפשי העשוי להיגרם להם. כמו כן, הבהיר בית המשפט את חומרת מעשיו של המבקש, אשר ניצל את תמימותם וסקרנותם המינית של קטינים, וכן נשקל לחומרה מספר העבירות שבוצעו על-ידי המבקש, דבר אשר מעיד על שיטתיות. לצד זאת, עמד בית המשפט על קיומם של "שיקולים רבים ומשמעותיים" לקולה, ובכללם נסיבותיו האישיות של המבקש; הודאתו במעשים; החרטה שהביע; ושיקולי שיקום. בהמשך, ולאחר שנסקרה הפסיקה הנוהגת במקרים דומים, השית בית משפט השלום על המבקש את העונשים הבאים: 12 חודשי מאסר בפועל, בניכוי תקופת מעצרו; 6 חודשי מאסר על תנאי למשך שלוש שנים, לבל יעבור עבירות לפי חוק הטרדה מינית בהן הורשע או עבירת מין מסוג עוון; 10 חודשי מאסר על תנאי למשך שלוש שנים, לבל יעבור עבירת מין מסוג פשע.

4. המבקש ערער על חומרת עונשו לבית המשפט המחוזי מרכז-לוד. בית המשפט המחוזי שמע את טענות הצדדים, ובכלל זה נשמעו דברים בנוגע להתקדמותו של ההליך הטיפולי, אותו עובר המבקש. בית המשפט עמד על חשיבותו של ההליך הטיפולי במסגרת הליכי השיקום של המבקש, ומנגד, נשקלו הפגיעה הקשה בקטינים, והאינטרס הציבורי בהעברת מסר חברתי לעניין חומרתן של עבירות מין בקטינים. בפסק הדין צויין, כי בית משפט השלום גילה "התחשבות מופלגת במערער [המבקש] וגזר עליו עונש קל". לפיכך, החליט בית המשפט המחוזי לדחות את הערעור.

הבקשה לרשות ערעור

5. בבקשה שלפניי נטען, כי המקרה דנן מעורר שאלה מהותית בעלת חשיבות ציבורית, הנוגעת למידת ההשפעה הראויה של הליך שיקומי על גזירת העונש. לטענת המבקש, שליחתו אל מאחורי סורג ובריה תפגע בהליך השיקום אשר הוא מצוי בעיצומו, ועשויה לסכן את מאור עיניו בשל בעיה רפואית ממנה הוא סובל. המבקש מכיר

בחומרת מעשיו, אך לגישתו, בעקבות תיקון 113 לחוק העונשין, יש ליתן את משקל הבכורה לשיקולי שיקום ולנסיבותיו האישיות, ולגזור את עונשו בהתאם אליהן. בנוסף, העלה המבקש טענות שונות, ובין היתר נטען על-ידו כי לא היה מקום ליתן משקל לחומרה לרכיב ה"תכנון" של העבירות. עוד נטען בבקשה, כי ראוי היה לשקול לקולה את הדומיננטיות של הקטין עימו נפגש המבקש, וכן את קשייו הנפשיים של המבקש, אשר הם אלו שהובילו אותו לבצע את העבירות, לטענתו.

דיון והכרעה

6. הבקשה שלפניי נסובה, רובה ככולה, סביב מידת העונש שהושת על המבקש. בפסיקתו של בית משפט זה השתרשה ההלכה, לפיה השגה על חומרת העונש אינה מצדיקה מתן רשות ערעור "בגלגול שלישי", למעט במקרים חריגים בהם העונש חורג באופן קיצוני ממדיניות הענישה הראויה והמקובלת בעבירות דומות (רע"פ 3120/14 נעים נ' מדינת ישראל (8.5.2014); רע"פ 617/14 לוי נ' מדינת ישראל (4.3.2014); רע"פ 1717/14 ליזרוביץ נ' מדינת ישראל (30.3.2014)). לטעמי, העונש שהושת על המבקש הוא קל יחסית לחומרת העבירות בהן הורשע, ובמסגרתו נלקחו בחשבון הנסיבות המקלות במקרה דנן, כפי שפורטו והודגשו על-ידי הערכאות הקודמות. מכאן שעונשו של המבקש אינו חורג, כל עיקר, ממדיניות הענישה הראויה והמקובלת במקרים דומים (ראו והשוו: ע"פ 8980/12 פלוני נ' מדינת ישראל (19.8.2013); ע"פ 8798/12 נבון נ' מדינת ישראל (30.7.2013); רע"פ 1150/10 פלוני נ' מדינת ישראל (13.4.2010)); לפיכך, הבקשה אינה מצדיקה עריכת דיון בפני ערכאה נוספת, ודינה להדחות.

7. למעלה מן הצורך ייאמר, כי גם לגופו של עניין, הבקשה אינה מגלה עילה להתערבות בגזר הדין. אין מחלוקת בדבר חומרתן של העבירות שביצע המבקש. ממדיניות הענישה הראויה בעבירות מין בקטינים, צריכה להדגיש את האינטרס הציבורי, אשר בא לידי ביטוי בהבעת סלידה מן המעשים; בהרתעה אישית וכללית; ובהרחקת העבריינים מן החברה. כפי שציינתי במקרה אחר:

"חומרתן הרבה של עבירות מין בקטינים הודגשה פעמים רבות בפסיקתו של בית משפט זה. עבירות מין המבוצעות בקטינים נעשות, ככלל, תוך ניצול תמימותם והאמון שהם רוחשים לעברייני הבוגר (ראו לדוגמא, ע"פ 10139/09 פלוני נ' מדינת ישראל (18.4.2010)). כפי שנקבע בע"פ 5497/10 פלוני נ' מדינת ישראל (10.1.2011) "אופי היחסים הנובע מפער הגילים מקנה ליחסים אלה את אופיים הפלילי אף מקום בו נעשו היחסים בהסכמה" (שם, בפסקה 7). על העונש לשקף את סלידת החברה מהמעשים המיניים המעוותים, ולהוות גורם מרתיע, הן כלפי העבריינים עצמו והן כלפי עבריינים פוטנציאליים, מפני הישנות מעשים כגון אלה.

בנוסף לגורם ההרתעה, הצופה פני עתיד, קיים צורך מיידי להרחיק את העברייני הפדופילי מהקהילה, לתקופה ממושכת, על-מנת להגן על ציבור הקטינים, שהינו ציבור פגיע במיוחד, מהסיכון שעודו נשקף מן העברייני, סוטה המין. במקרים מעין אלה, יש להעדיף את שיקולי ההגנה על הקטינים, אשר עלולים להיפגע בגופם ובנפשם, על פני שיקולים אחרים, לרבות נסיבותיו האישיות של העברייני. וזאת, באמצעות הטלת עונש מאסר ממושך אשר ראוי כי ינוצל, בין היתר, לטיפול בסטיותיו המיניות החמורות של עברייני המין. יש אף להדגיש את הצורך בהעברת מסר עונשי מובהק למנצלים את רשת האינטרנט למטרות פוגעניות ולסיפוק יצרים מיניים אפלים ומעוותים" (ע"פ 6357/11 ברברמן נ' מדינת ישראל, בפסקה 14 (23.6.2013)).

8. לצד האינטרס הציבורי, כמפורט לעיל, על בית המשפט להתחשב בנסיבותיו האישיות והמשפחתיות של הנאשם העומד בפניו, ובכלל זה יש ליתן משקל ראוי לשיקולי שיקום. זהו הכלל, וכך נעשה גם במקרה דנן. בבקשה שלפניי המבקש הדגיש, באריכות ובפירוט, את השיקולים לקולה אשר מתקיימים בעניינו, והעלה על נס את הצלחת ההליך הטיפולי שהוא מצוי בעיצומו. בהיבטים מסויימים, עניינו של המבקש מבטא נסיבות מיוחדות המצדיקות הקלה בעונשו, וזאת בפרט בשל מצבו הבריאותי הגובל בעיוורון מוחלט. ואולם, הערכאות הקודמות כבר נתנו את דעתן לכך במסגרת פסקי הדין שניתנו על-ידן. כאמור, הנסיבות המקלות ניכרות בבירור במידת העונש המתון יחסית שהושת על המבקש, ואינני רואה מקום להקלה נוספת. בשולי הדברים יש לציין, כי הפסיקה אליה הפנה בא-כוח המבקש, במסגרתה הוצגה מדיניות ענישה מקלה יותר, איננה עוסקת בעבירות של ביצוע מעשה סדום בקטין, וברי כי אין בה כדי ללמד דבר וחצי דבר על מדיניות הענישה המקובלת במקרים דומים. אשר לשיקולי השיקום, מקובלים עלי דבריו של בית המשפט המחוזי, לפיהם "אנו סמוכים ובטוחים שאם המערער [המבקש] אכן לקח על עצמו אחריות והפנים את חומרת מעשיו, הוא יחזור למסגרת הטיפולית גם לאחר ריצוי מאסרו".

9. לאור האמור, בקשת רשות הערעור נדחית בזאת.

ניתנה היום, י"ב באייר התשע"ד (12.5.2014).

ש ו פ ט